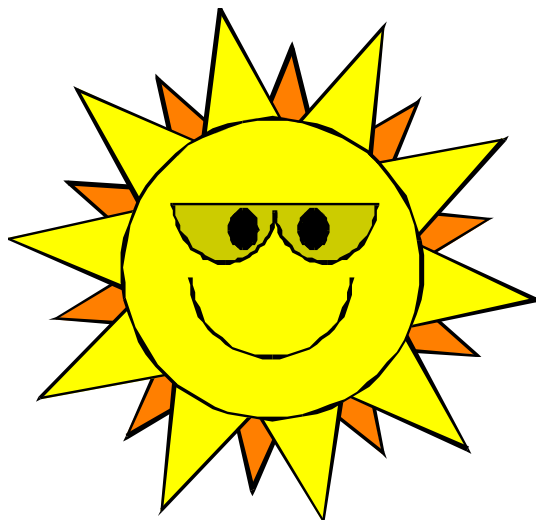

Redakce si vyhrazuje právo redakčních úprav zveřejňovaných příspěvků.
Redakční uzávěrka příštího čísla je 31.8.2009 (pozor – na této obálce se nestihla
vyměnit zasilací adresa!).

Krásné prožití dovolených-s folklorem i bez- a krásné celé léto (i to babí)

všem přeje *Slovácký Krúžek*

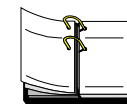

str.

Obsah:

Plánované akce	1
Editorial	2
Společenská kronika	
Jubilanti - 3.čtvrtletí	3
Oznámení sňatku	4
Poděkování SK v Praze	4
Co se nevešlo do minulého čísla	
Dračky 2009	5
Karneval v Udine	6
K poučení	
František Sušil-I.část	7
Malovaný kraj	10
Folklorní (i jiné) akce	
Zpívání u babiček	12
Úspěchy našeho dorostu	13
Otvírání sklepů v Kyjově	14
Přechod Dunajovických kopců	16
Májové setkání Krúžků	18
Zahrajte mně, majstre...	21
Svatba v Zubří	23

*

Plánované akce

Besedy u cimbálu v Klubu UO na Šumavské 4, vždy od 18 hod.
16.9. 2009
14.10.2009-hody
18.11.2009

*

Editorial

Milí čtenáři – krůžkaři a příznivci folkloru, dostává se Vám do rukou 84. vydání Vašeho oblíbeného periodika – Krůžkozoru, který byl dosud redigován Václavem Linhartem. Ten se ovšem ujal jiné funkce – krůžkového hospodáře, takže mu již na redakční práci nezbyla kapacita. Situace až donedávna vypadala dost beznadějně, poněvadž nikdo nebyl ochoten převzít jeho post. Přes mnohými vyjadřovanou lítost se zdálo, že Krůžkozor skončil. Tak mně toho taky přišlo nějak líto, a rozhodla jsem se, že se pokusím situaci zachránit ...

Upozorňuji ovšem, že se nijak necítím být pro tento úkol povolána. Členem SK jsem teprve čtvrtým rokem a za znalce folkloru se nepovažuji. Nikdy jsem nevykonávala žádnou redaktorskou či novinářskou činnost, ani tyto ambice nepociťovala. Mé publikační a editorské zkušenosti jsou rovněž nevelké.

Ještě jsem se ani důkladněji neseznámila s autorským zákonem a souvisejícími předpisy – snad se rovnou neocitnu u soudu...

A jsem vděčná Mirkovi Dostálovi, že převzal závěrečné technické úkony, související s tiskem. (Romanovi Krejčímu jeho původní role zůstala).

Shrnuto – při svém vedení Krůžkozoru si nekladu příliš vysoké cíle. Slibuji ale, že se budu snažit. A třeba se co nejdřív vynoří nějaký svěžejší nástupce; já se vnímám spíše jako provizorium.

Na druhé straně prosím, abyste mi aktivně pomáhali – především zasíláním zajímavých a srozumitelně napsaných příspěvků (zde by asi bylo dobré, aby vedoucí jednotlivých složek motivovali své členy, např. k zasílání reportáží o absolvovaných akcích), a v neposlední řadě tím, že mi nebudete adresovat kritiku, která není konstruktivní.

Moje mailová adresa k zasílání (rukopisy nepřijímám): jir.lacinova@seznam.cz, příspěvky prosím jako wordový dokument. Respektujte prosím redakční uzávěrky.

Není mi ale jasné, proč se příspěvky zveřejňují pod mnohdy těžko vysvětlitelnými zkratkami. Považujete opravdu za nezbytné dodržovat autorskou anonymitu?

Také prosím redakční radu, aby pokud možno vyhlašovala nosná témata pro jednotlivá období, aby měl časopis nějakou kompaktní strukturu.

Do tohoto čísla se nakonec sešlo příspěvků až dost, což jsem byla ráda. Možná nebude všechno vytištěno “košer“ podle grafických pravidel (ty mě taky nikdo neučil), ale snad to přežijete...

V příštím období nadchází „okurková sezóna“ bez pravidelných akcí, tak bych vyzvala ty sečtělé, aby dodali aspoň nějaký materiál k našemu dovzdělání. Pokud ovšem nejde o Vaše ryze vlastní dílo, prosím uvádějte prameny, z nichž jste k tématu čerpali, zvláště jde-li o doslovné převzetí.

Svatba v Zubří

Náš mnohaletý člen, muzikant, též jazykový korektor Krůžkozoru Jožka Pavlík vdával 30.května svou dceru Vendulku. Projevil zájem, aby náš ženský sbor na obřadu zazpíval, což jsme rády přijaly, takže po komplikovanějším zajištění odvozu se nás 8 zpěvaček za doprovodu svých šoférů vydalo deštivým dopolednem směr Vysočina. Obřad i s oslavou se konaly v pěkně zařízeném středisku BVV kousek za Zubřím.

Na zahájení i v průběhu obřadu jsme v horňáckých krojích zapěly svatební – prý jsme zpívaly „jako andělé“ (my ovšem víme svoje...). Při seřazení nám krásně vyšlo střídání červených a bílých „turáňů“ ve dvou řadách, jako bychom se domluvily.

Svatebčanů bylo hodně, výzdoba i tabule velkolepé, nevěsta dojatá, ženich důstojný, svatební matka šarmantní a s otcem (Jožkou) jsme si po obědě při housličkách dali ještě ty jeho valašské. Lít přestalo až odpoledne, cesta zpět už byla slunná a každý jsme domů obdrželi ještě lahvinku červeného-takže samá radost...

Tak ať novomanželům přišlo štěstí !

Jiřina Lacinová

Zvláštní zmínku si zaslouží moderátor večera Breťa Rychlík, který přímo sršel nápady a neotřelým vtipem. Tolik zajímavých a mnohdy humorných historek z majstrova života od dětství až do současnosti včetně znalosti všech navazujících souvislostí zná a dovede je svým typickým způsobem podat opravdu jen Breťa. K oživení večera přispěly také filmové a hudební ukázky, příchod muzikantů na jeviště protřazením papíru, na který byly promítány záběry majstrovy muziky nebo nástupy hrubovrbeckého sboru z prostoru hlediště.

Různé názory padaly na vystoupení bývalého premiéra Mirka Topolánka v závěru večera a jeho zpěv vrtěné „V Hodoníně jarmak byl“, kterým ač nevědomky, vtáhl do hornáckého večera také Podluží. O vhodnosti Topolánkova extempore nechť si každý učiní svůj úsudek, osobně se domnívám, že to vynikající zážitek z celého večera nemohlo pokazit.

Z V.I.P. osob byl mezi diváky kromě již zmíněného expremiéra také bývalý ministr zahraničí Karel Schwarzenberg v doprovodu vedení Strany zelených (holt volby jsou přede dvěma a je třeba jít mezi lid).

Díky Breťovým kontaktům a štědrosti mecenášů (včetně samotného oslavence, který nechal otevřít velkou většinu ze 70 lahví Sauvignonů, které obdržel jako dárek) bylo po skončení

programu připraveno pohoštění s možností ochutnávky vín. Ke zpěvu a tanci hrála muzika Petra Mičky skoro až do půl noci. Odcházeli jsme s manželkou po 23 hod. plni dojmů z krásného večera a s dobrým pocitem, že na jeho zdárném průběhu měl podíl i náš slovácký krúžek (muzika zapůjčila cimbál a členové MS svým zpěvem přispěli k dobré náladě po skončení programu). Zároveň jsme si říkali, jak je dobře, že toho Breťu v Brně máme. Kdo

jiný by tu večery podobného typu zorganizoval? Na závěr ještě vysvětlení k názvu článku, který jsem si dovilil použít z titulu monografie o primášovi Martinovi Hrbáčovi, nedávno vydané nakladatelstvím ALBERT našeho příznivce Dr.Františka Šalé. Kdo chce znát celou souvislost, nechť si tuto knihu přečte.

Miroslav Hebron

*

Fotky (kromě třeba grafické ilustrace) již prosím nezasílejte mně, nýbrž webmasterovi (privarcak@nliskovec.brno.cz, příp.odkazy na svá alba - jos.pokorny@volny.cz) – v černobílém provedení nebyly moc přínosné, tak raději navštivte stránky krúžku (www.kruzek.cz/index1.htm), kde by měly být i aktuální termíny plánovaných akcí, Krúžkozor je v tomto málo pružný.

Ale protože mně jen textový výtisk připadá zase moc fádni, dovolila jsem si jej trochu oživit, snad to přijmete.

Takže rovnou děkuji všem spolupracovníkům, kdož pomohli či pomohou udržet v chodu vydávání našeho zpravodaje. Asi by nám jinak vzájemná informovanost a reflexe docela chyběly. Aspoň já osobně si při svém členství ve SK nejvíce cením jeho spolkový život, který si bez podobného bulletinu lze těžko představit ...

Přeji Vám všem krásné slunné léto plné nádherných zážitků všeho druhu, žádný úraz (je to vážně otrava...), a ať se po prázdninách a dovolených všichni ve zdraví a dobré mysli sejdem!

Vaše čerstvá šéfredaktorka „proti své vůli“

PhDr. Jiřina Lacinová

*

Společenská kronika

Jubilanti - 3.čtvrtletí 2009

Blahopřejeme !

Červenec:	Kučera Josef, Ing.	4. 7. 1929	80
	Plívová Libuše	7. 7. 1919	90
	Zahradníček Vítězslav	9. 7. 1949	60
	D'Ambrosiová Pavla	21.7. 1949	60
	Štěpánek Václav, PhDr., PhD.	31.7. 1959	50
Srpen:	Pavlík Miloslav, Mgr.	16.8. 1919	90
	Kulíšek Jaroslav	26.8. 1949	60
Září:	Linhart Václav, RNDr.	12.9. 1949	60
	Výmola Zdeněk	20.9.1939	70

*

Svatební oznámení

Eliška Pospíšilová a Jiří Kroulík

oznamují,

že dne 4.července 2009 v 11 hod.

v kostele sv.Martina v Blansku spojí své ruce i srdce.

Budoucím novomanželům přejeme, aby jim láska a společně sdílená radost vydržely

NAVŽDY!

*

Poděkování

Milému Slováckému krúžku v Praze!

Díky za milé setkání v Huštěnovicích, které je v současné době ojedinělé, a které bylo tentokrát pojato zcela netradičně veřejným vystoupením a s natáčením TV. V našem tradičním pojetí je základem „besedování“, protože všechny krúžky- tedy pražský, bratislavský i náš brněnský jsou ve své podstatě „spolky“ (i když tento pojem se již tak nenosí.) Tato tradice je v dnešním světě vzácná, málokde najdete ve shodě ty nejmenší, mladé, středního věku, i ty dříve narozené, ale stále duchem mladé, co si rádi nejen popovídají, ale i zazpívají a zatančí. Všichni jsme uvítali zpestření besedování programem, který prýštil všem účinkujícím ze srdce a směřoval do srdcí posluchačů. Snad tak budou náš program vnímat i diváci u televizních obrazovek. A tak se stalo to, co je při našem besedování samozřejmostí: zpíval a později tancoval i celý sál. A že došlo i k poškorpení mezi muzikanty? Co na tom, vždyť kdysi žádná lidová veselice s muzikou se neobešla bez pořádné rvačky.

My si přesto odváželi z přátelského setkání do Brna zase spoustu krásných i milých zážitků, obohaceni o nové písně, mnozí o nově navázané přátelství. Ta dosavadní se vzájemným setkáváním opět utužila a k naší lítosti nám den i večer rychle utekl. Setkání bylo nápadité, organizačně perfektně zvládnuto a zajištěno, se spoustou jídla i vynikajícího vína, ještě nyní se nám sliny sbíhají.... Náš dík patří výslovně všem ve vedení SK v čele s Mirkem Říhou a všem nejmenovaným, kteří se na setkání podíleli, účinkovali, pomáhali při zajištění občerstvení i obsluze. Dík patří i milé starostce Huštěnovic, pí Jarmile Ulmanové, která nás velice hezky přijala, umožnila setkání v krásném prostředí, ale se i velkou měrou o konání setkání zasloužila. Tak co, vážení a milí, těšíte se také už nyní na další.....?

BR

*

Zahrajte mně, majstre ...

Minulý weekend (23.-24.5.) patřil mezi ty náročné, kdy se někdy v našem krúžkařském kalendáři objeví

dvě různé akce ve dvou dnech za sebou. Tentokrát to bylo sobotní setkání krúžků v Huštěnovicích, po němž se řada z nás zúčastnila večera při příležitosti 70. narozenin

dnes už legendárního hornáckého primáše a zpěváka, našeho příznivce, Ing. Martina Hrbáče.

U vědomí, že nás čeká v neděli večer neobyčejný zážitek, nerozjeli jsme to s ostatními členy

mužského sboru v Huštěnovicích „nadoraz“, abychom nebyli v neděli příliš „zežabeni“ (to víte, už nám ta rekonvalescence trvá trochu déle) a dobře jsme udělali. Oslava se jak známo konala v Divadle Na provázku v organizaci, režii a za moderování naturalizovaného Hornáka, režiséra, herce a publicisty Břetislava Rychlíka a za vydatné pomoci jeho manželky Moniky. Majstrovi přišla blahopřát, zahrát či zazpívat celá plejáda vynikajících muzikantů a zpěváků, kteří hráli v uplynulých zhruba 30 letech v jeho muzice, se kterými spolupracoval nebo které svým typickým a těžko napodobitelným způsobem doprovázel při jejich zpěvu. Ze zpěváků to byli především Luboš a Dušan Holí, Martin Zálešák, bratranec Jaroš Hrbáč, Petr Ulrych, Petr Mička, Jaromír Nečas, Jura Petřů, Milan Pokorák, Zdeněk Langášek a hrubovrbecký mužský sbor. A samozřejmě, že svým sametovým tenorem zazpíval i sám oslavenec. Každý zpěvák si připravil skutečné perly, písně dosud nezpívané a nebo zpívané jen velmi zřídka. Pro mě bylo velikým zážitkem slyšet sérii sedláckých Dušana Holého a sledovat přitom jeho původní, řekl bych archaické cifry, jak je dovede dnes zatancovat snad už jen on. Ti z vás, kteří jste se večera zúčastnili, jistě můžete moje slova potvrdit.

Z muzikantů přišli majstrovi zahrát bývalí členové jeho muziky ze sedmdesátých a osmdesátých let, Hornácká muzika Petra Mičky, primáš Olšavy Luboš Málek, kyjovská muzika Jury Petřů a také jeho velký přítel a ctitel, myjavský primáš Miro Dudík, vnuk legendárního Samka Dudíka.

Kolem šesté jsme šly v pěti na večeři, už v civilu. A pak na malou procházku. Zaslechly jsme varhany. Neodoláme a chvíli setrváme při ženských zpěvech v novogotickém kostele sv. Anny. Postaven byl v letech 1873-77 a vzhledem ke svým uměleckým a architektonickým hodnotám byl v r.1995 prohlášen za kulturní památku. Pokračujeme za humna a když jsme namířily k rybníku, tři děvy to vzdaly.

S Alenou jsme „rybářský ráj Mokřad“ našly a nikdo nás na soukromém pozemku nepřetáhl prutem... Zpět jsme asi za hodinu, to provětrání ve vlahém podvečeru bylo víc než příjemné.

V sále se zatím nic nezměnilo. Hraje a zpívá se ostošest. Chce to jen kafe a deci... a trošičku uvést věci na pravou míru: sedí s námi Anička F. ze súdné, má za to, že její čerti v očích se dají přehlédnout. „To teda ani náhodou. Aspoň sedm!“

Zpěvy se ozývaly i venku, o to jsme se postaraly my. Tou dobou už stály na schodech KD zavařovačky se svíčkama. Později začali pánové zpívat pod schodištěm. Vojanské i jiné se tam krásně nesly, ale musely jsme zavřít dveře. Byli poněkud nahlas a my jsme se neslyšely. Vyhnal nás chlad.

Bratislavští se loučili jako první, ujeli někdy kolem jedenácté. Přišli tím pádem o „zlatý hřebíček.“

Pět minut po půlnoci jdu za Pepou. Sliboval, že utne muziku, jenže v kole teď stáli chlapi. Počkala jsem, až dozpívají píseň, a Tonda začal další... „Jano, tady vládne patriarchát!“ Ať! Sebrala jsem jim z kola Mirka D. a když chlapcům došlo, že seněco bude dít, skončili. Mirkovi jsme k dnešním narozeninám zazpívaly Šohajička a byl vyzván do dlouhého kola. Nechal se slyšet, že jsme ho potěšily.

O to taky šlo.

Paní starostka a pražský starosta si notovali: pokud se akce koná v takovémto prostředí, obyvatelé obce si toho váží. Patrně si váží i Mirka Řihy, neboť se postarali o naprosto bezchybný průběh celého odpoledne i večera. Rádi budeme vzpomínat.

Končíme asi v půl jedné. Musíme pohlídat, aby byli všichni a všechno naloženo, tím pádem nejsme přítomni vášnivě výměně názorů obou primášů. Na cestu jsme dostali pár chlebů se sádlem pro nejpotřebnější a basu vína. Toho se do autobusu vzala jen část, stejně většina lidu spala. Než jsme vyjeli, vozem se chvíli vznášela vražda, neb Eva F. se rozhodla mě zničit: po celodenním krákání donutila mou maličkost pět Jakubskou (vzhledem k Jardovu pobrukování jsme ji skoro nedozpívaly). Au au...

V jednu vůz konečně nastartoval, ale rozjezd ve 2,30 jsme nestihli. A už večer je oslava sedmdesátin Martina Hrbáče!

Závěrem chci říct, že Pražákům patří velký dík za krásnou akci. Vynasnažíme se, aby to za dva roky při naší organizaci účastníci neměli tak jednoduché. V duchu hesla „Ve zdravém těle zdravý duch“ bychom je mohli zase hnát někam na kopečky...

JA

*

Co se nevešlo do minulého čísla (rubrika– Folklorní akce)

Dračky v lednu 2009

I přehoupl se rok osmičkový, pro SK v Brně zcela úspěšný, a nastal čas Tříkrálového koledování.

Po něm na jednu pěknou zimní sobotu přišla od naší vedoucí zpěvačky Yvony pozvánka na draní peří.

A tak se nás s chutí sešlo 10 členek ženského sboru a 3 zástupci za muže (Vašek L., Janin a Yvonin manžel). Po menším bloužení uličkami Řečkovice jsme se ocitli v bytě u Janošíků, ještě vánočně vyzdobeném. „Jana Hus“ nám tam přivedla a představila svoji vnučku Sofinku, vyšňořenou jako panenku, která nás bez problémů všechny potěšila svou náklonností. Do toho Yva začala přivítáním velmi štědrým – štamprlí slivovičky nebo svařákem a sladkostmi - to prý na uvítanou v roce 2009. Také mnohá naše děvčata přispěla svým cukrovím k ochutnávce. Výborná pečená jablka hostitelky s nádivkou medovo-ořechovo-hrozinkovou udělala tečku za pohoštěním před zahájením draní peří, k němuž jsme se vlastně sešli. Takže jsme si připravili čistý stůl, pytel s peřím (tentokrát vyčištěného, takže pěkně lítal) a mísy na zedrané peří, a také i sebe do pracovního oblečení. Na úvod jsme si zazpívaly naší oblíbenou „Drapte, drapte, drapulenky“ a práce se naplno rozběhla. A jak už to bývalo dříve na dědinách, tak i tady se semlely různé „babské“ povídky o nás a našich rodinách, kdo co dřív dělal, vařil, pekl a vůbec co zažil za mladých let. No, trvalo to asi dobré dvě hodiny a pak už nás Yva vyzvala k ukončení draní a pozvala nás ke krbu, který rozzhavil její manžel. Předtím jsme se museli vysavačem vysát z drobných peříček a částečně uklidit pokoj, kde jsme draní, podmalované vánočním stromečkem, provozovali. Když jsme se opět dali do civilu, začal pravý „aldamáš“: zelňačka, sekaná, jednohubky, cukroví a víno dle našich chutí= no, vše výborné a umocněné milým prostředím u krbu. Takže jsme se rozezpívali a obdařili se písněmi z různých regionů, jak si kdo přál.

Tak uběhla příjemná chvíle pohody, a když se schýlilo k 22. hodině, usoudili jsme, že je čas se rozejít do našich i vzdálenějších domovů.

Byl to milý a pěkný večer a zůstává jen k úvaze, jak tuto tradici, ne tak starou, zase někdy zopakovat, aby to nebylo pořád na Yvoně. Za to velké díky jí i jejímu muži, že to vzali na sebe, i když s tím bylo dosti starostí. A snad to přineslo všem zúčastněným radostné vzpomínání a zpívání.

BŠ

*

Karneval v Udine a Nimis v Itálii 2009

V noci 20.2.09 jsme měli sraz na Charbulce v počtu 46. Z toho 24 masek, chasa s muzikou a děcka z Dolního Němčí v čele s hospodáři z Dolního Němčí. Pod vedením Matúša a Jirky Kroulíka jsme měli namířeno už po několikáté do Itálie. Sraz byl ve 22.30, ale vyjelo se až v jednu v noci – Pepa primáš v Pisárkách píchnul a vyměňoval kolo. Chasa už byla pěkně rozšoupaná – pila se slivovice, ta byla výborná, ale pily se i všelijaké „dreky“, takže k ránu naše lékárnice a lékařky poskytovaly těmto nebožákům první pomoc ostošest. Nejhůř dopadl myslivec. Ale díky Matúšovi a řidičům, jejichž míra tolerance byla velká, se situace postupně zlepšila. O deváté si pro nás přišla průvodkyně Alma už v Udine, vzala nás na vycházku městem a do Shopping centra, kde jsme se částečně v autobuse, částečně venku převlékli do masek a krojů. Nejvíce se všem líbil kyjovský pár Jirka s Eliškou, Jirka za tetinu a Eliška za mužáka, a pak krojový pár z Dolního Němčí, ti nesli pak v čele průvodu vlajky státní a z Dolního Němčí. Masek bylo habaděj. Počasí nám přálo, na sluníčku bylo teplo, přestože byl únor, někteří proto podcenili nutnost pořádně se navléci. Když se průvod v Udine protáhl na čtyři hodiny do večera, zachraňoval před zimou jen pohyb v tanci. Končilo se před radnicí za mohutné kanonády bubnů, kde jsme oba soubory dostaly ocenění na pódiu. Alma nás pak zavedla k autobusu zkratkou a jako předvoj se svým autem nás navigovala do Nimes, kde jsme se v Umělecké škole vylodili. Po večeri jsme společně ulehli do patrových postelí na chodbě školy, mladí však bendili až do rána. S Almou se na všem domlouvala Kristina ze Srbského Banátu, protože byly rodačky. Odpoledne nás čekal další průvod v Nimis, který byl podle mě hezčí než v Udine. Hlavně bylo tepleji a nádherně svítilo sluníčko. Alegorické vozy nebyly tak pompézní, ale okolo stojící diváci byli početnější a milejší. Naše cikánky hádaly kolemstojícím z ruky, z injekční stříkačky byla aplikována slivovice přímo do úst masek, rejdlilo se velice, fotilo se a tancovalo. Naše cimbálka slavila úspěchy. Zkrátka, nemělo to chybu. Po průvodu jsme zase nalodili a v 17 hodin vyrazili domů. Ráno v Brně jsme po vyložení cimbálu a basy na Charbulce jen smutně hleděli, my Brňáci, z autobusu, jak nám ujíždějí ranní spoje, a pak trpělivě čekali na nádraží na čtvrtou hodinu ranní. V pondělí dopoledne se pak spalo a večer hurá na fašanek na Šumavskou, kde jsme si rej masek zopakovali. Díky aplikaci slivovice a jiných pálenek nám nic po výletě nebylo, co se týká zaživacího traktu, a tak se i fašanek vydařil a zúčastnili jsme se ho v plném počtu.

ML

*

V cíli našeho putování jsme za chvíli. Huštěnovice leží jen 5 km od Uherského Hradiště v místě, kde archeologické nálezy potvrzují sídliště starých Slovanů, uzavírající okruh kmenového hradiska Veligradu. Obec čítá necelou tisícovku obyvatel a jako místo setkání byla zvolena proto, že letos akci pořádají Pražáci a zde se narodil jejich starosta Mirek Říha.

V místní restauraci máme poobědvat, jenže volných míst je teď asi pět... „Nevadí, počkáme venku.“

Trvalo snad tři minuty, než vyšel ven bratislavský harmonikář Petratur. „No toto...“ – a už tahal nástroj na světlo boží. Zpívá se jedna za druhou, než můžeme zasednout k dobrému obědu. Marian se nechal slyšet, že tomu komfortu chybí pouze postele „po.“

Nakrmeni odebereme se do patra kulturního domu, jen přes ulici. Šatnu máme dnes společnou opravdu pro všechny a ve dvě jsme v gala ve velkém sále. Jenže z pódia se ozvalo, že se zahájení o hodinu odkládá. Čekáme na pracovníky TV, kteří tu mají natáčet část programu do Folkloriky a zdrželi se jinde. Nu což, posedíme, popijeme... Na stolech čekají koláčky, tvarohové s rozinkami a rumem, voní... (musely by mít rohy, aby zbylo!). Taky dobré víno - ostatně v malé zadní místnosti je otevřena minivinotéka. Pánové nalévají asi 7 vzorků, a když se ptáme, kdy zavírají, dostalo se nám odpovědi: „V půl třetí ráno, to prý první odjedou.“ V kuchyňce vedle sálu se podává káva, slivovice a chleby se sádlem nebo se škvarkama. A na sále už zpívají chlapi...

Ve tři hodiny bylo setkání oficiálně zahájeno. Paní starostka J.Ulmanová nás všechny přivítala (i ona byla v kroji). Něco málo proslovů zaznělo od starostů tří Krúžků. Potom už parket patřil všem souborům. Šli jsme s kůží na trh jako první: taneční číslo, poté zpívaly oba sbory. Po nás zapěli i zatančili Slováci a program uzavřel pořádající pražský Krúžek. Vše se opravdu natáčelo (později také volná zábava).

A právě na ni konečně došlo. Bylo znát, že poslední tři roky proběhla setkání vždy až po oficiálním programu výroční oslavy toho kterého Krúžku. Vystoupení byla celovečerní, tím pádem chyběl čas na vlastní zábavu. O to víc se to rozjelo dnes. Na chvíli jsem si vzpomněla na dotaz jednoho dnes nezúčastněného: „Prosím tě, co tam budete tak dlouho dělat? Už v devět bude kdekdo chrápat...“ Měl by to vidět! Vedle „šenu“ na dvorku hráli, zpívali a tančili ti, co v danou chvíli v sále nemohli (šlo o změnu repertoáru). Parket byl skoro pořád plný krojovaných i civilů. To by se to tancovalo - kdyby „se mohlo!“ Když zrovna nehrála některá muzika, ozval se v sále neúnavný harmonikář. Písnička stíhá písničku, jen se ozve: „Kerú?“ a už letí sálem třeba Javorina, chlapi, Javorina... Právě pro tohle mám podobné akce moc ráda a určitě nejenom já. U zpěvu se nešetřím, s vědomím toho, že zítra bude tichá domácnost (ne ze strany mého drahého - budu schopná pouze šeptat, a to ještě kdoví jestli...).

příjemněji. Na stůl přijde, co jsme chtěli opékat, nějaký sýr a výborný chleba. Krájím jedno za druhým, bohudík prsty mi zůstaly všechny. Vašek se Soničkou došli asi ve čtyři, pak Pavel – a dovezl termosku kafe. „Ty se mi snad zdáš! Senzace!“ Narkomanie je velký problém...

Je tu parádně, sedělo by se dlouho. „Ale ještě musíte ke mně,“ rozhodl Pavel. Dobrá. Až pískne, zavíráme a stěhujeme se. Je to jenom z kopce. Tady už se nezdržíme moc dlouho, i to stačí. Zpěv zní poněkud vícehlasně, než by měl. Miluška vytáčí vrtěnou se Zdeňkem a nám důrazně vysvětluje, že jakási píseň „je krásná, čtyřhlasá! - Miluško, čtyři hlasy můžeš chtít jindy, dnes už ne. Nebo možná jo, sedm...“

Včas jsme se přesunuli k Růži a Pavel nám dal láhev na cestu. Proběhla tradičně, za zpěvu. Jen nevím, co mu říkal šofér. Lojzík udělal to nejlepší, co mohl. „Janičko, že mě v Brně vzbudíš?“ Pak už honem domů. Celodenní sluníčko, vítr, únava a dobré víno udělaly své, ale většina je v dobré náladě. Za rok pojedeme zas a snad přijdou na sraz i ti mladší....

JA

*

Májové setkání Krúžků v Huštěnovicích

23.5.2009 v 8,20 vyrazil z Charbulovy téměř plný Bolek-Car, aby nás dovezl na místo setkání Krúž-ků z Prahy, Brna a Bratislavy. Po voze za chvíli zavoněla meruňka a mužský sbor se dal hned do zkoušení, jen jim trošku „kulhal husár.“ Pokud se týká obou sborů, čítaly 8-9 členů. Škoda, že z chasy se účastnily pouze tři páry. Jelo ještě pět muzikantů a naši přátelé i příznivci.

V Uherském Hradišti jsme se stavili ve Slováckém muzeu, kde je docela rozsáhlá národopisná expozice. Kurátorka PhDr. R.Habartová nás velmi příjemným způsobem provedla výstavou, ze které jsme jako první viděli starý vinný lis, paradoxně od Jury Švestky. (Nemohl se jmenovat třeba Müller?). Součástí sbírek jsou např. vyřezávané polní kříže, masopustní masky, hodně krojů a jejich součástí, hudební i pracovní nástroje, obrázky a fotografie. Vše je uspořádáno „od jara do zimy.“ Prošli jsme i výstavu nazvanou „Veteš nebo poklad,“ uspořádanou k výročí narození a úmrtí Františka Kretze (1859-1929) a k 95. výročí založení Slováckého muzea. F.Kretz byl po všech stránkách vyjímečnou osobností a také prvním kustodem a ředitelem tohoto muzea. Díky jeho chuti obcházet kdekoho a odnášet, co doma třeba překázelo, má Slovácké muzeum opravdu dost cenných exponátů. A protože nám „udělali cenu,“ zbytek vybraného vstupného padl na publikaci o hodech do krúžkové knihovny (ti, kdo odevzdali 30,- Kč, se tedy stali mini-minisponzory Krúžku...).

Skončili jsme v poledne a udělali si půlhodinovou zkoušku na parkovišti. Do cíle právě dojeli Slováci, máme něco času. Když pak vyjedeme, Z.Smělik se jal přednášet o nejznámějších hradištských rodácích. Jmen bylo tolik, že mi pořad vychází: těmi nej-nej... jsou Tomáš Bařa a Yvona Janošíková!

K poučení

František Sušil – sběratel moravské poezie, I.část

Zdeněk Smělik

Před 205 lety si zapsal Fabián Sušil, rousínovský hospodský přiřazený z Kurdějova, do svého deníku: „...wobdrželi sme wotpanaboha 3. dýte chlapce dne 14. czervna minojeho Franz rano wo 4 hodinach...“ Děti měli s Terezií, dcerou rousínovského měšťana Pospíšila, sedm. Bohužel kromě Františka a mladší sestry Josefky všechny zemřely v útlém mládí. Fabián Sušil byl horlivým písmákem, dával dětem předčítat z bible, obzvláště příběhy o povinnostech dětí k rodičům. Jako radní ve městě tehdy hodně obsazeném Němci naléhal, aby se úřadovalo česky. Byl malá postava, veselá povahy, vlídný a úslužný k hostům, avšak nepevného zdraví – zemřel v 56 letech, když polovinu života protřpěl plicními neduhy. František s lítostí sděloval, že otec si situaci ještě zhoršil kouřením a šňupáním tabáku. Františkova maminka byla líčená jako statná a rázná žena, přitom ale něžná a cituplná. V duchu své povahy vedla výchovu svých dětí. Na jeden její skutek přísnosti František často vzpomínal. Když začal chodit do školy, jednou se s hochy zatoulal „za školu“. Matka se to náhodou dověděla, uvázala Františka na provázek a tak jej vedla do školy. Citlivý syn byl tak zahanben, že mu to po celý život zůstalo jako výstraha proti jakémukoliv „vybočení“.

Svou matku pochoval, když v 63 letech zemřela na střešní chřipku.

V obecné škole se dostalo Františkovi mj. i dobrého vzdělání ve zpěvu a hudbě. Stojí za zaznamenání, že tehdejší učitelé byli posuzováni a hodnoceni podle toho, jak se vyznali v hudbě a jak dokázali zřídit a udržovat hodnotný hudební sbor.

Sušil se brzy naučil hrát na klavír a flétnu, s níž pak hrával jako student v celém okolí vyhlášené rousínovské kapele. První gymnazijní studia vykonával doma pod vedením kaplana Františka, strýce z matčiny strany. Tento způsob výchovy byl v té době velmi častý, ať již z důvodu finančního nebo výchovného. V jeho případě to prospělo k tomu, že se neodcizil mateřštině.

Takoví privatisté skládali pololetní zkoušky na veřejných ústavech a rovněž měsíčně podstupoval povinné zkoušky. Sušil studoval v této době s prospěchem velmi dobrým.

Od 4. gymnazijní třídy studoval u piaristů v Kroměříži. Zde měl na něj velmi příznivý vliv P. Placitus Horn, vynikající literárními znalostmi a taky stoupenec Herderův – tedy rovněž ctitel lidového básnictví. Výsledkem toho byla Sušilova orientace na literární studia a silný zájem o lidové písně. V Kroměříži se brzy stal známý jako „Slovan“. Na filosofický ústav přešel v r. 1822 do Brna a od r. 1824 začal studovat bohosloví na útraty náboženské matice. Na kněze byl vysvěcen 8. září 1827 v Brně. Po příchodu do Brna, jako student časově i finančně omezen, sesbíral

F. L. Čelakovský připravoval všeslovanskou sbírku, sháněl nějaké písně z Moravy přes svého známého P. Pěšinu z Blučiny. Ten věděl o Sušilových sběratelských aktivitách a zprostředkoval jejich předání Čelakovskému. Kdo? Použil je pro svou sbírku, ale nepředpokládal, že páter Sušil se bude sběratelské činnosti věnovat a hlavně chtěl, aby sesbíraný soubor písní zůstal nezveřejněn.

Sušilova sbírka písní po doplnění byla poprvé vydána v r. 1835 vlastním nákladem v rozsahu 112 stran a 12 stran „Přídavku“ s původními básněmi. Sběrka musela být předem cenzurována, takže některé písně byly vypuštěny z důvodu morálního (písně o sebevraždě) nebo z podezření na pohoršování („Ti ždáníčtí úřadové na vojnu verbují“ nebo závěr jarmareční písně „Bude vojna bude“). Vydání sbírky je nutno vnímat v kontextu doby, kdy i František Palacký v „Počátkách českého básnictví“ poukazoval na význam lidové písně (Jan Kollár takovou sbírku již vydal) jako naše nejlepší básnické plody. Kollárovo hrdé prohlášení „...nám pje lid!“ bylo doslova pravdivé, ač málo lichotivé.

Sběratelskou činnost můžeme přičíst hlavně snahám vlasteneckým, uměleckým až v druhé řadě. Rozhodující bylo, že naše lidová píseň byla jednou z nemnoha oblastí, kterými jsme se mohli pochlubit před jinými národy. Proto i pro mladé snaživé vlastence nebylo ušlechtilějšího zaměstnání než sbírání lidových písní.

V r. 1837 vyhrál Sušil konkurz na profesuru bohosloví a současně si uložil úkol sbírat o prázdninách písně ve všech krajích, kde se mluví „moravsky“. Určitým omezením bylo, že letní doba na venkově je zaplněna prací, takže nejnepříjemněji se zaznamenávaly sezónní písně, jiné pak o nedělích a svátcích, protože jako teolog nebyl vázán duchovní správou. Musíme si ale uvědomit, že tato činnost nebyla příliš idylická.

Musel čelit podezření z tajného pobuřování a šíření českého vlasteneckého buřičství. Naštěstí pro něj kněžský stav měl uznávané právo a výsadu na vlastnění, sice považované s patra pohrdlivě jako nevinná hra a naivnost, což by jiným stěželo. Jen Sušilovy osobní vlastnosti a úřední postavení tlumily nedůvěru vyšších církevních hodnostářů, ať již z důvodu národnostní předpojatosti v tehdejších byrokratických poměrech snadno vysvětlitelnou, nebo v té době nepochopení sběratelství písníček, kdy se málo vědělo o pravém významu této činnosti. Na druhou stranu sbírání písní mezi lidem bylo pro kněze činností velmi choulostivou. To, že „panáček“ se shání po věcech navýsost světských a „pletkách“ jako jsou např. milostné nebo svatební zvyky, kde se velmi těsně setkává poezie s oplzlostí, lidé posuzovali s nedůvěrou, někdy až s pohoršením. Možná i proto, že si cizí panáček zval zpěváky a zpěvačky, aby před ním zpívali písně ne docela slušné (zpívané jen za jistých okolností a ve svých komunitách), nebo takové, co sami pokládali za zapovězené, resp. bylo i z dobrých důvodů zakazováno. Protože stanovení hranice mezi dobrým a špatným není snadné, nelze se ani divit, že kněží byli k prostonárodní poezii ve většině případů lhostejní a s podivem hleděli na nadšeného sběratele Sušila, který přitom patřil k nejlepším teologům. Vahou své osobnosti

Šest odvážnějších (nebo spíš ochotnějších riskovat) volí trasu B. Vracíme se kousek po silnici, Soňa a pes s námi. Vašek má sice na mapě zakreslenou trasu, leč občas „je voda na druhé straně, než má být, el. vedení taky asi přeložili a vinohrad není vidět žádný... poslyš, od brodské hospody jsme měli jít doleva, když koukáš na ni nebo když se k ní postavíš zády?“ Dopadlo to tak, že jsme v první fázi doputovali na Ptačí poloostrov. Rybáři nás nasměrovali zpět a když jsme se vymotali od Mušovského jezera, zdálo se, že je vše v pořádku. Až na to, že pouze o 12 km se nám může zdát...

Baštíme za pochodu, později kontrolujeme, zda mají správně ošetřené vinohrady (to hlavně Lojzík). A Vašek s Josefem už zase diskutují nad mapou! Sluníčko řeže a fouká studený vítr, sem tam trošku nepřijemně.

Zepředu se ozvalo: „Je tam!“ Památný strom je patrný zdaleka, ale hlavně: pod ním máme sraz. Mažeme do kopce mezi vinohrady jako sotva odrostlí kamzíci. Už se ozval Pavel, za jak dlouho tam budeme. „Co já vím, špatně se odhaduje... viděla bych to na víc jak čtvrt hodiny.“ Docela mi to vyšlo.

První parta už posedává ve stínu na Janské (Růžové?) hoře. „Všecko jsme našli, i v hospodě jsme byli.“ Zdeněk Bravenec nás vítá v perfektním koženém kovbojském klobouku. „Zítra jedu nalévat na nějaké rodeo, zkouším ho.“ Kurt Barták vše pilně dokumentuje, sám se prý fotit nesmí. „Mám zakázáno...“ Pavel dorazil za chvíli a akorát nás pozdravil, jde ještě pracovat. Že bychom mu šli na pomoc? Nene... místo toho posedíme, odpočineme si a kdo má ještě co, posvačí. Fotíme se s Pálavou za zády, bude to krásné.

Následující výstup na „Sluňák“ a poté slézání dolů je dost makačka, i když šplháme po terasách. Zvláště starší část výpravy přemýšlí, kudy zpět méně náročnou cestou. Někomu se to podařilo. V trávě samá sasanka a dole pod stromy polehává stádo koz. Rušíme je při polední siestě, ale zvědavě příběhly. Zdeněk šel na pár slov za pasákem, my krmíme zvěř rohlíky a jablky. Pěkně „jednou koza, jednou já!“ Potom už procházíme mezi vinicemi. Náš dnešní vůdce to vzal jako odbornou přednášku, ledaco se dovíme. Mimo podrobností o vinné révě a jejím zpracování i to, že pár vinohradů je k máni zadarmo, jen aby nepřišly nazmar. Ale mladým se nechce do dřiny a staří mají svého dost.

Vaška čekají potíže: Soňa mrčí, že je to dlouhé a že má hlad. Bertovi nalévám já, vzali mu málo vody. Nakonec odešli i se psem rovnou do hospody na oběd, vrátí se později.

Po třetí hodině otvírá Zdeněk vrata sklepa na neuvěřitelně krásném místě. Stojí samostatně nahoře na kopci, před ním strom a potom už jen Pálava jako na dlani. Dřevo na oheň je nachystané, ale hodně fouká. Bylo by to o nervy. Před sklepem stojí za chvíli stůl a dvě lavice a pan domácí hlásí: „Přátelé, nachystejte si skléněčky... kdo nemá, mám já.“

Dole se nalévá dobré víno a pozpěvujeme. Dlouho tu ale nevydržíme, venku je teď

zařízení na kopci nad Bukovany, kterému dominuje větrný mlýn, hlavní hospodářská budova, která slouží jako restaurace a hotel, a okolo jsou rozmístěné nově postavené chaloupky ve stylu moravského Slovácka. Určitě stojí za návštěvu. Navíc zde během roku pořádají četné vinařsko-folklorní akce, bližší info na www.bukovansky-mlyn.cz. Pod hospodou je ještě velký sklep, také určený pro společenské akce a opět stylový.

V hospodě jsme pojedli, popili, pozpívali (tak, že pan vrchní dával zřetelně najevo nelibost) a asi o půl deváté se vydali zpět do Brna. Zpáteční cesta byla ještě bujařejší než cesta tam, a tak to rychle uběhlo a před desátou večer jsme byli v Brně.

AJ

*

8. května: přechod Dunajovických kopců

Už pár let v máji nepřelézáme přes Pálavu, ale couráme v okolí. I letos naplánoval cestu Vašek Linhart po dohodě se Zdeňkem Bravencem. Rozdělil ji na část A (cca 7 km) a část B (12 km). Půjde se ta, na které se dohodne většina účastníků.

Plán vypadal takto (podotýkám jen, že názvy jednotlivých lokalit se liší od oficiální mapy, neb „tak sa tomu u nás neříká!“):

A: směr Drnholec, před rybníkem polní cestou vlevo na Brodské stráně, asi 2 km rovinou. Kolem vinic směr Růžová hora (na vrcholu osamocený strom), naučná stezka Slunný vrch, výstup po terasách. Sestup Zimním vrchem a Plotnami ke sklepu Z.Bravence.

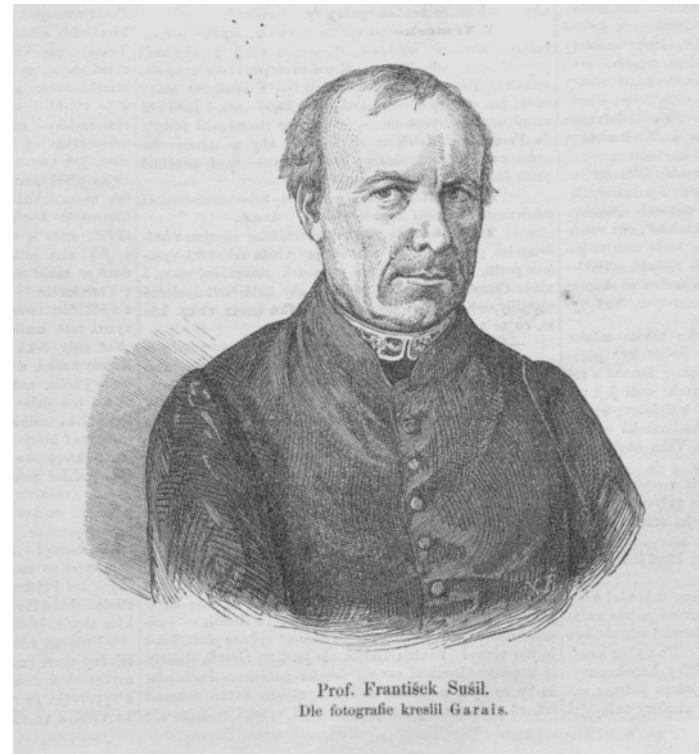
B: od brodské hospody doleva, po 100 m doprava směr turist.kemp. Polní cestou kolem prvního Mušovského jezera (po levici) ke Kraví hoře (po pravici). Po 2 km rozcestí u benzinky. Vpravo kolem Kraví hory na Dunajovice. Po 2 km silnice Dunajovice-Brod, po ní 50 m na Brod, pak vlevo do kopce cestou mezi vinicemi na hřebenu. Vlevo na hřebenu je vidět vodohospodářskou stanicí. Mineme ji a míříme k Růžové hoře a Slunnému vrchu, výstup na něj a končíme ve sklepe Z.Bravence.

Na Zvonařce je ráno sestava, kterou kdosi okomentoval jako „prolínání do súdné stolice.“ Tato akce začala v r.1991 z podnětu obou krúžkových sborů, dnes jsme tu čtyři! Dvanácti apoštolům snižuje věkový průměr třináctý člen výpravy, Vaškova vnučka Sonička (jí a psa vzal místo Marcely, téměř s jistotou budou výkonnější).

V Brodě nad Dyjí opustíme Pavla Rampulu, který jel domů. Na zastávce k žádné dohodě nedošlo, dělíme se rovnou na dvě party. Ta „o fous starší“ půjde trasou A. „Kudy? To je jedno, můžete třeba po silnici rovnou do Dunajovic...“ Mapu mají, psu taky. Pro jistotu je zajištěno i telefonní spojení (Miluška jde s nimi, Josef H. s námi).

takové náhledy měnil, ba naopak získal pro svou činnost několik žáků, vychovával je, a ti pak mu pomáhali místními znalostmi překonat nedůvěru lidí a připravovali zpěváky. Zvali ho na prázdniny a všude byl „pan profesor z Brna“ s radostí vítán. Tímto měl usnadněno hledání materiálů, věděl kam se přímo obrátit i zásluhou těchto pomocníků, většinou vesnických učitelů. A tak mohl připravit v r. 1840 rozšířené vydání „Moravské národní písně. Sbíрка nová“. Tato sbírka byla již lépe sestavena a zohlednila i vědecké potřeby: 586 písní je rozděleno podle obsahu na rozpravné, naivní, žertovné, satirické, elegické, popěvky, svatební, vojanské, žatevní a žnecké, taneční a ostatní v seznamu neuvedené. Sušil si byl vědom nedostatku tohoto dělení, avšak za větší riziko považoval třídění písní podle místa záznamu, když se zaznamenávaly různé nápěvy na stejné nebo málo odlišné texty.

Každoročně před koncem školního roku jeho přátelé na Sušilovi pozorovali, jak se jej zmocňuje neklid z těšení se na sbírání písní o prázdninách. Chodil pak od fary k faře, zastavoval se tam pro informace, nebo ač nerad i v hostincích. Nerad chodil i do soukromých bytů, ale pokud šlo o nějakou neznámou píseň, byl jako vyměněn. Přirozená ostýchavost zmizela a vydržel v domě dokud někdo ze zpívajících znal něco kloudného.

Prof. František Sušil.
Dle fotografie kreslil Garais.

Přestože jeho profesorský plat nebyl nijak výjimečný (při lákání do Vídně mu nabízeli trojnásobek brněnského), přesto odmítl s dovětkem „... já nepůjdu z milé Moravěnky, nač já potřebuju tolik peněz...“, přitom dokázal pomoci potřebným v rodině nebo i při náhodném setkání.

Stalo se, že požádal vyhlášenou zpěvačku o zazpívání svatební písně nevědouce, že je krátce vdovou. Ta se přitom rozplakala. Po zjištění skutečnosti a informaci, že má starost o 3 malé děti, po přezpívání jí vtiskl několik zlatek. Jednou se stalo, že v poledne chtěl něco pojíst, byly žně a v hospodě se nevařilo. Požádal hospodskou aspoň o chleba s máslem. Když sdělila, že nemá ani máslo ani sýr, jen suchý chléb, tak si jej vyžádal s hrnkem mléka. To přímo koresponduje se sdělením jeho životopisců, že byl asketa a jídlo konzumoval jen 2x denně, snídaní po ranní mši svaté a oběd. V rozmezí let 1853-1859 vychází třetí sbírka „Moravské národní písně“ s doplňkem „s nápěvy do textu vřazenými, tisklá po sešitech“. Dovětek v názvu upozorňoval na to, že nápěvy se zde nenacházejí odděleně od textu a rozličného formátu, jak tomu bylo v obou předchozích sbírkách. Sušil jako pokorný bohoslovec pečlivě a milosrdně do sbírky uložil každou píseň slovo po slovu a tón po tónu, aby je neodnesl nemilosrdný proud času. Nedal jim zahynout!

Faktograficky tato slova dokládám údaji o rozsahu této objemné knihy – 2.361 textů a 2091 nápěvů. Komentoval to sám autor následujícími slovy: „Mohu říci, že žádný národ nemá takových melodií, co těch národů pod sluncem putuje“.

Tato monumentální sbírka završila celožitovní Sušilovo sběratelské úsilí, je u nás považována za jednu z biblí folklorismu, stále se z ní inspirují literáti, ale hlavně skladatelé vážné hudby, z nichž jmenuji alespoň A. Dvořáka, V. Nováka, L. Janáčka, B. Martinů, P. Křížkovského

(Použitá literatura bude uvedena na konci II.části.)

*

Malovaný kraj

Miroslav Hebron

Březnové číslo Malovaného kraje přineslo opět řadu zajímavých článků. Hned v úvodu mě zaujal článek Dr. Romany Habartové „Liturgický rok v obrazech malířů rodu Hánů z Blatnice pod Sv. Antonínkem“, včetně několika fotografií jejich obrazů (se sakrální tvorbou Františka a Josefa Hány jsme měli možnost se hlouběji seznámit na nedávné výstavě jejich obrazů uspořádané v Etnografickém ústavu). Jelikož článek vyšel v březnu, zaměřila se autorka na období doby postní a Velikonoc.

Na dalších stránkách tohoto čísla se můžeme dočíst o životních jubileích několika významných osobností Slovácka. Těmito jubilanty jsou horňácký primáš a zpěvák

Kloboukách Jožku Donné. Díky mobilním telefonům probíhaly bouřlivé diskuse s domorodci ze Ždánic, kteří již byli na místě: „kde ste? -už tam budem! - kdy? - šak Dunajovičáci tam přece taky nejsou, teď nám volali a radili jsme jim cestu u Milotic „... atp. Přes tento dramatický příjezd jsme zahájení ve 14 hodin před radnicí v Kyjově stihli

Přítomné přivítali starosta Kyjova a Jura Petřů, coby hlavní mluvčí celé akce. Pak vyzval jednotlivé soubory, aby se, samozřejmě písní, představili. Zúčastnili se: Mužský sbor Slováckého krúžku Brno, Mužáci z Dolních Dunajovic, Mužský sbor z Dambořic, Mužský sbor Boršičané z Boršic u Blatnice, Mužáci z Prušánek, Mužský sbor z Kunovic a Mužský sbor Slováckého souboru Kyjov. Následovalo několik společných písní, nechyběl verbuňk a s ním vydařené cifrování s deštníky v ruce. Poté se průvod za zpěvu odebral ke sklepům na Šišťotě. Šišťotě bezpochyby kdysi býval uzavřený kout na úpatí kopce mimo městečko a první vinné sklepy se tu stavěly již před 200 lety. Nyní je i toto místo obklopené paneláky. Inu civilizaci nezastavíš. Na place, tedy na travnatém prostranství před sklepy, na nás již čekali moderátoři celé akce, atmosféru dokreslovalo „žudro jako živé“. Žudro ovšem nezdobilo vchod do domu nebo sklepa, ale vchod do stanu Mamaja, kde měli organizátoři nezbytné propriety ke konání akce. No a vedle byl strom ověšený hrozny (alespoň něco bylo pravé) k provedení demonstrace vinobraní. Překvapení pro účinkující i diváky byla informace, že ve skutečnosti se jedná o výběr nejlepší písně pro Eurosong, která by nahradila již nominovanou skupinu Gipsy. Takových a podobných blbůstek bylo prostě plno a bavili se všichni. Jednotlivé soubory zazpívaly svou soutěžní píseň, bylo i společné zpívání. Pak se všichni rozešli k prohlídce sklepů, kterých bylo otevřených 5. V jednom z nich dostávali účinkující guláš a obsluhu měli záviděníhodnou. Obsluhovaly je skvělé zpěvačky Tetky z Kyjova. K dobrému jídlu jim zpívaly převážně ščaglivé písničky. Některé vyvolávaly u jedlíků vlnu nevole, neboť se dotýkaly jejich mužské cti, nicméně gulášek byl zřejmě tak dobrý, že na uražení raději každý zapomněl. Takže se popocházelo, ochutnávalo víno, prohlížely sklepy, zpívalo tu s jednou, tu s druhou skupinou muzikantů. V pět hodin odpoledne bylo oficiální ukončení akce, ale rozchod domů nebyl nijak rychlý. Přestože neustále přšelo, plácek před sklepy byl již víc bahnitý než travnatý, nálada byla skvělá a v načatém duchu se pokračovalo ve sklepích dále. Naštěstí někdo vyhlásil dead-line a odjezd domů v 18.30.

Do zpátečního autobusu s námi navíc nastoupili i někteří místní, s tím, že přece není kam spěchat, a že se skutečně musíme zajet podívat na Bukovanský mlýn. Lídrem této myšlenky byl Jarda Homola, a to zejména proto, že to tam zná a vaří tam prý výborného šumajstra. Každý, kdo na zájezdě byl, si pak zapamatoval, neb bylo opakováno nespočetněkrát, že šumajstr, námi promptně přejmenovaný na šumachr, je staré tradiční jídlo na Kyjovsku a okolí a jeho základ jsou kroupy, fazole a škvarky. Jardovým šťavnatým popisům pak řada lidí podlehla a zmíněnou kulinářskou specialitu si objednali. A byli spokojeni. Bukovanský mlýn je nově vystavěné

Tato soutěž mívá svoje předkola, na které se letos přihlásilo nebo bylo pozváno na 280 dětí. Do finále bylo vybráno 45 dětí rozdělených do 6 kategorií. Jako obvykle i letos byla odborná porota složena z osobností kulturního života (mimo jiné lidový zpěvák a moderátor Jožka Šmukař, zpěvák a primáš cimbál.muziky Slovácko ml. P.Marada, primáš Orchestru ľudových nástrojov Slovenského rozhlasu Miroslav Dudík).

Poprvé se této soutěže zúčastnili Libor a Žaneta Kiliánovi, členové souboru „Slováček“.

Žaneta zpívala ve čtvrté kategorii v hornáckém kroji písně „Formané jedů“ a „Měla jsem já šohajička“. Svoji kategorii vyhrála a dostala i cenu diváků. Porotci se divili, že Žaneta nemá žádného předka na Hornácku (i když její dědeček byl z Kyjova a jmenoval se Hornák, takže nějaké ty geny tam asi budou).

Možno vidět na <http://www.youtube.com/watch?v=ZgVIUAV488I&feature=channel>

Libor zpíval a doprovázel se na housle v páté kategorii. Zaspíval slovenskou píseň, kterou ho kdysi dávno naučil J.Beránek, „Keď mňa srdco bolí“ a vyzpíval si 2. místo.

Možno vidět na <http://www.youtube.com/watch?v=OSKtTqiXYIM&feature=channel>

V kategorii duet Žaneta s Liborem znovu zabodovali písní „Pěkný je deň“, kterou zpívají v originále sourozenci Baťkovi. Podlužácká písnička vzala za srdíčko i diváky, kteří jim dali hlasy, a tím získali cenu diváků. Od poroty to bylo 1.místo za nejlépe podané dueto.

Je vidět, že i děcka z Brna se mohou rovnat zpěvákům ze Slovácka. Vítězové svých kategorií byli pozváni do rádia Jih. Povídali si s nimi J. Šmukař a P.Marada a pouštěly se jejich vítězné písně. Vysílání už proběhlo v programu „Černá hodinka“. Bohužel v Brně není dosah této stanice, ale dostali aspoň CD s nahrávkou.

Hana Kiliánová

*

Otvírání sklepů v Kyjově

V neděli 29.3.2009 se krúžek, zejména mužský sbor, vypravil do Kyjova na již 6. setkání mužských sborů na slavnosti Otvírání sklepů, organizované Mužským sborem Slováckého souboru Kyjov ve spolupráci s Cechem kyjovských vinařů pod záštitou Města Kyjova. Naše zpěváky jela podpořit i početná skupina dam z ženského sboru a dále řada dalších, spíše starších příznivců. A samozřejmě i muzikanti v čele s primášem Pepou v hudecké sestavě. Odjíždělo se jako vždy autobusem z Charbulovy. Přestože počasí bylo "že by psa nevyhnal", nikdo to nevzdal (jen Blažka autobus nestihla) a autobus byl téměř plný. Jeli jsme načas, cestou jsme ještě vyzvedli v

Martin Hrbáč (70 let), hornácký bohém a aktivista Antonín Vrba (50 let), podlužácký bohatýr z Poštorné Jan Grbavčic (80 let) a etnografové Nina a Jiří Pavelčíkovi (70 a 75 let).

V rozhovoru s Karlem Hemalou se vynikající cimbalistka, zpěvačka a hudební pedagožka Zuzana Lapčíková vyznává ze svého přístupu k interpretaci lidové hudby, který charakterizuje slovy „je důležité znát a zachovat, ale i s folklorem dál pracovat“.

Ve své pravidelné rubrice „Cimbálové muziky Slovácka“ představuje tentokrát Magdalena Můčková muziku Kopaničár ze Starého Hrozenkova, po mnoho let vedenou primášem Janem Rapantem.

V letošním 3. čísle (květen – červen) Malovaného kraje pokračuje Dr. R. Habartová v seriálu článků o liturgickém roku v obrazech malířů rodu Hánů, opět včetně řady fotografií obrazů

obou naivních sakrálních malířů. Tentokrát se věnuje druhému liturgickému mezidobí od slavnosti Soslání Ducha svatého až do soboty před první nedělí adventní, resp. jeho první

části v měsících květnu a červnu. Toto období bylo prostorem pro slavení svátků světců (sv. Antonín Paduánský, sv. Jan Nepomucký, sv. Petr a Pavel), trojice Boží (Slavnost nejsvětější

trojice, svátek Těla a Krve Páně lidově Boží tělo, svátek Nejsvětějšího srdce Ježíšova) a mariánských svátků (Neposkvrněné Srdce Panny Marie a Navštívení Panny Marie).

V rubrice životních jubileí osobností slováckého národopisu nás Jiří Jilík seznamuje s výtvarnicí, publicistkou a sběratelkou Olgou Vlasákovou (nar. 5.5.1934 v Brně), dlouholetou

členkou redakční rady Malovaného kraje.

Dalším jubilantem je poslední žijící člen bývalé muziky Slávka Volavého, klarinetista a zpěvák Jiří Mrenka ze Strážnice (nar. 22.3.1929). Jak píše autor článku A. Vrba, hrával J.Mrenka v muzice Slávka Volavého celých 50 let až do r. 1993, kdy muzika ukončila svoji činnost (10 let po smrti legendárního primáše).

V seriálu článků o cimbálových muzikách Slovácka seznamuje tentokrát Magda Můčková čtenáře MK se Strážnickou cimbálovou muzikou Michala Miltáka, která v letošním roce slaví 35 let svojí činnosti. Muzika vznikla v r. 1974 v souboru Písečan a pod tímto názvem fungovala až do r. 1982, kdy změnila svůj název na ten současný. Jelikož muzikanty tehdejšího Písečanu osobně znám a nejednu noc jsem s nimi prozpíval, nechce se mi věřit, že už od té doby uplynulo nějakých 30 let a že jsme vlastně všichni o 30 roků starší. Moc bych jim přál, aby jim radost z hraní vydržela i do dalších let a aby jejich hraní přineslo lidem ještě hodně potěšení.

Toto je jen stručný výběr článků z posledních dvou čísel MK a jistě by stála za zmínku řada

dalších. Velmi mě těší, že se přes všechny ekonomické problémy zatím daří v jeho vydávání pokračovat a myslím, že jak redaktorům Dr. Kovařikové a Mgr. Urbančíkovi, tak celé redakční radě a finančním přispěvatelům, patří velký dík a uznání.

Pro ty, kteří by chtěli MK odebírat, ještě informace, že roční předplatné je Kč 210,- (vychází

6 čísel ročně). Časopis lze objednat na adrese:

Malovaný kraj, Dům školství

17. listopadu 1a

690 02 Břeclav

e-mail: malovanykraj@seznam.cz www.malovanykraj.cz

*

Folklorní (i jiné) akce

Zpívání u babiček

Můj profesní vývoj zaznamenal – dá se říci- zajímavou životní paralelu: jako psychologka jsem začínala s dětmi, následovala mládež, pak dospělí, a nyní v důchodu senioři, z valné většiny dementní. No řekněte, není v tom krásná symbolika?...

V Domě pokojného stáří Charity, kde nyní na malý úvazek pracuji, jsme coby část ženského sboru vystupovaly už vloni - s předvánočním, tj. koledovým programem. Moc jsme se líbily, takže vedení tlačilo na zopakování. Tak proč ne? charita je potřebná. Naše babičky mají zpěv nejraději ze všech aktivit, a mnohé jsou ještě schopny se i s chutí osobně zapojit.

Díky rekonstrukcím v budově jsme však přišly na řadu teprve na jaře, 13.března. Nevadí, zvolíme jiný repertoár. I když domov leží v trošku hůře přístupné části čtvrti, dostavilo se nás 7, z čehož Žeňa téměř v závěru, poněvadž ji Mirek vozil horem dolem, než se strefil. Marcela taky doběhla až po začátku – čekala u tramvaje na Janu, která už byla dávno na místě (není nad přesnou domluvu...). Ale nevadilo.

Kroje jsme volily záměrně různorodé, aby se nějak potěšily i ty nahluchlé posluchačky (máme tam většinu ženského osazenstva, neb v této věkové kategorii už moc chlapů nezbývá).

Domluva zněla na půlhodinové vystoupení, což jsme svědomitě nachystaly (a já vždy mrknutím očka dirigovala podle papírku, položeného na radiátoru). Odezpívaly jsme několik pásem a babičky (mnohé z nich už na vozíku) z nás nespustily oči a uši. Mezitím na mě ovšem pracovnice nenápadně gestikulovala, že máme zpívat místo do půl až do třičtvrtě. Asi aby nemusely před večeří vymýšlet další program. Tak jsme honem lovily z paty, co koho napadlo – ještě že jsme tak flexibilní a máme tak košatý repertoár...Babičky se zájmem vydržely i toto nastavení a jedna z nich – jak vím, bývalá členka krúžku- se ve dvou pásmových písních přidala!

Na závěr jsme zařadily ty notoricky známé („Ej, od Buchlova“ apod.), aby si mohlo všechno obecenstvo zazpívat s námi, což s chutí udělalo.

Bylo znát, že jsme svým zpěvem připravily opravdu krásné chvílky těm, kterým těch životních radostí už moc nezbývá. Nebylo to ani v nejmenším marné či depresivní! Jako dík jsme obdržely buchty, upečené v rámci ergoterapie a pěkné polštáře (téhož původu).

Ani obyvatelkám ani nám určitě nebylo líto času, stráveného společně – a příště rády zas.

Vždyť jsme si tam některé už začaly vyhlížet postel...

Jiřina Lacinová

*

Úspěchy našeho dorostu

V neděli 22.3.09 se v kulturním domě v Hodoníně uskutečnil již 27.ročník soutěže dětských lidových písní„Věneček z rozmarýnu Fanoša Mikuleckého." Od doby vzniku Věnečku zpívají tradičně děti od mateřských škol po studenty středních škol. Zprvu to byla soutěž jen regionální, ale nyní jsou zvány i děti z jiných regionů. Tímto rozsahem jde o největší pěveckou soutěž v rámci celé ČR, věnovanou folkloristovi a skladateli lidových písní Fanoši Mikuleckému za jeho přínos folklornímu dědictví Moravského Slovácka. Soutěž získala popularitu a uznání a svou kvalitou se stala klenotem mezi obdobnými soutěžemi v rámci ČR.

